

Вадим АБИЗОВ,

*кандидат політичних наук, доцент,
завідувач кафедри управління та адміністрування
Донецького ОІППО*

Яна БОБИЛЕВА,

*кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри управління
та адміністрування Донецького ОІППО*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Світ стрімко змінюється під впливом новітніх технологій, і штучний інтелект (далі – ШІ) посідає одне з ключових місць у цій трансформації. Освіта не є винятком – ШІ має значний потенціал для її вдосконалення та надає нові можливості для навчання та розвитку користувачів. Нейронні мережі, створені на основі машинного навчання, здатні обробляти величезні обсяги даних, виявляти закономірності та створювати прогнози, що робить їх цінними інструментами для покращення освітнього процесу.

ШІ може адаптувати навчальні програми, темп навчання та рівень складності до потреб та здібностей кожного учня, забезпечуючи більш персоналізований та ефективний підхід. ШІ здатен автоматизувати такі рутинні завдання, як оцінювання робіт, надання зворотного зв'язку та ведення документації тощо. Завдяки ШІ в педагога з'являється час для більш змістового спілкування з учнями, щоб допомогти їм краще засвоїти матеріал та надати персоналізовану підтримку.

Налагодження швидкого зворотного зв'язку, створення адаптивних навчальних матеріалів ШІ збільшує доступність освіти для учнів, зокрема тих, хто живе у віддалених районах або має обмежені можливості. Цей інструмент може допомогти учням з особливими потребами отримати доступ до необхідних ресурсів та посприяти успіху в навчанні.

ШІ має значний потенціал для оптимізації адміністративних завдань керівника закладу освіти, підвищення якості освіти та системи контролю, збору та аналізу даних, що може суттєво покращити освітній процес.

До переваг нейромереж належить автоматизація рутинних адміністративних завдань, наприклад, планування бюджету закладу та закупівель, кадровий менеджмент, підготовка звітів, збирання та упорядкування статистичної інформації, створення презентацій, таблиць тощо. Це допоможе кращій організації роботи закладу освіти та підвищить ефективність всієї системи управління. Правильне налаштування ШІ та використання підготовлених промтів (завдання, що прописуються в спеціальному вікні або рядку) дозволяє створювати високоякісні управлінські документи. Бажано для створення ефективного промту застосувати ШІ, з яким працюєш, або інший, що спеціалізується на написанні промтів. Рекомендовано перед введенням промту призначити ШІ роль, наприклад: «Ти керівник закладу освіти і маєш підготувати...».

Розглянемо кілька ефективних ресурсів, які можна застосовувати повністю безкоштовно або з певним лімітом безоплатних дозволів на використання.

GOOGLE Gemini <https://gemini.google.com/> – велика текстова модель, відома як розмовний ШІ або чат-бот, навчений бути інформативним та різноманітним.

Ось кілька прикладів того, як Gemini може допомогти менеджеру освіти.

Дослідження та збирання інформації. Може отримувати доступ до інформації з різних джерел, зокрема інтернету, наукових баз даних, книг, журналів тощо та формулювати як резюме вибірку із цих джерел.

Створення документів. Генерує тексти у формі есе, звітів, листів та презентацій. Нейромережа допомагає з творчими завданнями: сторітелінг, сценарії, слогани тощо.

Редагування та вичитування. Допоможе покращити документ, перевіривши його на наявність помилок, надати відгуки щодо стилю та чіткості письма.

Перекладання. Перекладе текст з однієї мови на іншу. Це може бути корисно, якщо потрібно поділитися своїм документом з людьми, які говорять різними мовами.

Форматування. Відформатує документ, додавши заголовки, підзаголовки, списки та таблиці; допоможе з макетом документа, щоб він був візуально привабливим і легким для читання.

Зараз цей ресурс пропонує двомісячне безоплатне використання Gemini Advanced, що виконує багато нових складних завдань, зокрема генерацію зображень та пряме голосове спілкування з користувачем.

COPILOT (<https://www.bing.com/chat?q=Microsoft+Copilot&FORM=hpcodx>) – безкоштовний ресурс від Microsoft, який дозволяє користувачу голосове спілкування, генерацію текстів та зображень, швидкий пошук зі створенням покликань. Він може вести розмову з користувачем у різних стилях: креативному, урівноваженому та точному. Можна запропонувати стиль розмови та отримати готовий текст.

COPILOT швидко і якісно розробить план заходу, уроку, шаблон звіту та багато інших текстових документів, згенерує логотип організації або заходу, створить ілюстрації до теми уроку тощо. Головне – навчитися писати продумані промти, які мусить виконати ШІ. Краще створювати промти англійською мовою, а потім перекладати українською отриманий текст.

Microsoft designer (<https://designer.microsoft.com/>) – надійний безкоштовний генеративний ШІ, який допоможе швидко підібрати чи створити цілісний брендбук закладу освіти або іншої установи. Візуалізація завжди допоможе керівникові краще розповісти про свій заклад освіти на будь-якому рівні комунікації. Набір можливостей ресурсу постійно збільшується.

Надійним ресурсом для безкоштовного використання залишається ChatGPT (<https://chatgpt.com/>) – потужна мовна модель, створена компанією OpenAI (<https://openai.com/>) на основі архітектури GPT-4. ChatGPT може виконувати широкий спектр завдань, пов'язаних з обробкою природної мови, зокрема:

- надавати інформацію з різних галузей, пояснювати терміни та допомагати у вирішенні складних проблем;
- підтримувати розмови на будь-яку тему, обговорювати новини, наукові відкриття, культурні події тощо;
- писати доповіді, статті, листи, сценарії та інші тексти, відповідно до заданого стилю;
- перекладати тексти різними мовами, зберігаючи сенс та контекст;
- розв'язувати математичні та логічні задачі, пояснювати методи вирішення та перевіряти правильність виконання;
- виконувати базовий аналіз даних, робити висновки та допомагати в підготовці дослідницьких звітів;
- генерувати ідеї для проєктів, досліджень, творчих робіт та бізнесу;
- сприяти в ухваленні рішень, пропонуючи рекомендації на основі наявної інформації;
- створювати таблиці у форматі Word з розподілом інформації;
- швидко та якісно асистувати при підготовці плану роботи, створення стратегії розвитку закладу освіти, розробці проєкту тощо.

OpenAI проголосила про надання вільного безкоштовного доступу до GPT-4o, який за набором можливостей значно перевищує попередні моделі.

Рекомендуємо керівникам закладів освіти хаб різноманітних ШІ (<https://poe.com/>) – вебплатформу під назвою «Poe – Fast, Helpful AI Chat». Хаб пропонує можливість спілкування з різними нейромережами, такими як ChatGPT, GPT-4, Claude 3 Opus, DALL-E 3 та багатьма іншими.

На сайті є такі варіанти авторизації: «Continue with Google» (Продовжити з Google), «Continue with Apple» (Продовжити з Apple) та «Use phone» (Використати телефон). Це означає, що можна увійти на сайт, використовуючи свої облікові записи Google або Apple чи номер телефону.

Poe надає можливість спілкування із чатами різних напрямів діяльності: від перекладача, психолога, художника до адміністратора, створювача таблиць та фінансового консультанта. Тут можна створити свого бота ШІ відповідно до інтересу, наприклад, фахівця з питань організації освітнього процесу.

Зазначимо, що співробітниками кафедри управління та адміністрування Донецького ОІППО розроблені та викладаються такі модулі для керівників закладі освіти: «Штучний інтелект (ШІ) в менеджменті освіти. Цифрові інструменти для іміджу закладу освіти», «Штучний інтелект (ШІ) для освітніх задач», «Цифрові технології в управлінській діяльності закладу освіти». У цих модулях

обговорюється проблематика сучасної цифрової етики, що спричинена появою ШІ зокрема. Також у 2024 році у форматі «День Директора» проведуться управлінські практикуми з теми «Штучний інтелект (ШІ)(AI) та його застосування в освіті». Директорський корпус ЗЗСО Донецької області теоретично та практично опанує інноваційні цифрові технології сучасного світу.

Підсумовуючи вищезазначене щодо використання ШІ в управлінні закладом освіти, акцентуємо, що важливо мати базове розуміння про цей інструмент, його можливості та обмеження. Для цього:

- ознайомтеся з онлайн-курсами, статтями та книгами із цієї теми;
- з'ясуйте, як ШІ використовується в інших закладах освіти та визначте сфери його застосування у вашому закладі;
- проаналізуйте поточний стан управління та визначте, де нейромережі може допомогти покращити організацію освітнього процесу, управління закладом, результати навчання;
- вивчіть різні платформи та інструменти ШІ, які відповідають потребам закладу освіти;
- протестуйте пілотні проекти, щоб оцінити ефективність рішень ШІ та спрогнозувати їхній вплив на заклад освіти;
- забезпечте навчання та підтримку вчителів та інших працівників закладу освіти, щоб вони могли ефективно застосовувати можливості нейромереж;
- створіть культуру інновацій, заохочуйте до експериментів та творчого використання ШІ для покращення навчання.

Важливо пам'ятати, що ШІ є лише інструментом, і його ефективність залежить від того, як його застосовувати. Директори закладів освіти повинні співпрацювати з учителями, учнями та батьками, щоб упроваджувати ШІ відповідально та етично, гарантуючи, що він використовується для покращення навчання та розвитку всіх учасників освітнього процесу.

Список рекомендованих джерел

1. Gemini : [сайт]. URL : <https://gemini.google.com/> (дата звернення : 19.05.2024).
2. COPILOT : [сайт]. URL : <https://www.bing.com/chat?q=Microsoft+Copilot&FORM=hpcodx> (дата звернення : 19.05.2024).
3. Microsoft designer : [сайт]. URL : <https://designer.microsoft.com/> (дата звернення : 19.05.2024).
4. ChatGPT : [сайт]. URL : <https://chatgpt.com/> (дата звернення : 19.05.2024).
5. OpenAI : [сайт]. URL : <https://openai.com/> (дата звернення : 19.05.2024).
6. Poe : [сайт]. URL : <https://poe.com/> (дата звернення : 19.05.2024).

Андрій ДУБЯГА,

*завідувач відділу національного виховання,
позашкільної та громадянсько-історичної освіти*

Олена ЗОЛОТАР,

*методист відділу національного виховання,
позашкільної та громадянсько-історичної освіти*

Олена БЛОКОНЬ,

*методист відділу національного виховання,
позашкільної та громадянсько-історичної освіти*

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ (для організаторів виховної роботи)

Ситуація, яка склалася в країні з початком повномасштабного вторгнення, має суттєвий негативний вплив на суспільство та безпосередньо на молоде покоління. Система освіти першою має реагувати на виклики, що виникають. Ця проблема є актуалізованою не тільки у вимірі сучасності, а й має пролонгацію на майбутнє. Яким буде українське суспільство в майбутньому залежить від того, як сучасна система освіти зможе адаптуватися до викликів, що постали, – безпека освіти, доступні та рівні можливості для учнівської молоді, компенсація освітніх втрат,